

Verkiezingsprogramma 2010 – 2014

ChristenUnie Bedum

**STABIEL
BETROKKEN
CHRISTENUNIE**

10
jaar

ChristenUnie

Inleiding

Christelijk-sociaal: dienstbaar en duurzaam

De ChristenUnie is er voor u! Juist in moeilijke tijden willen wij als christelijk-sociale partij de handen uit de mouwen steken en ons inzetten voor u en voor onze gemeente. Dat doen we vanuit onze persoonlijke betrokkenheid bij onze samenleving en vanuit onze christelijke overtuiging dat op alle terreinen van het leven de eer van God gediend moet worden.

De ChristenUnie heeft oog voor mensen, hun welbevinden en hun relaties. Niemand leeft voor zichzelf en niemand mag aan zijn eigen lot worden overgelaten. We geloven dat mensen tot bloei komen als ze zich voor elkaar verantwoordelijk voelen en zorg dragen voor elkaar. We zetten ons daarom in om onmenselijke situaties van verslaving, armoede en eenzaamheid tegen te gaan en te voorkomen. De ChristenUnie wil alles doen wat in haar vermogen ligt om mensen tot hun recht te laten komen. Dat kunnen we niet alleen.

Als inwoners van onze gemeente zijn we geen losse eenheden die met de rug naar elkaar toe staan. We zijn als mensen en samenlevingsverbanden op elkaar aangewezen. Wij willen daarom ruim baan geven aan die gemeenschappen waarin zorg en verantwoordelijkheid opbloeien. Gezinnen, scholen, kerken, bedrijven en organisaties van burgers (sportclubs, verenigingen e.d.) vormen de basis van de samenleving. Daarin wil de ChristenUnie investeren.

Echter, de overheid heeft niet alles in de hand. De politiek kan niet alles oplossen. We hebben elkaar nodig. Samen kunnen we iets moois van onze gemeente maken. Wij zullen daar van onze kant alles aan doen, daar kunt u van op aan. Wij rekenen op de steun van leden en sympathisanten van de ChristenUnie in de gemeente Bedum. Als christenen in de politiek beseffen we ook dat de bloei van onze gemeente afhangt van de zegen van God.

Bestuur en fractie van de ChristenUnie.

Bedum, november 2009

1 Dienstbare overheid

1.1 Rol van gemeente

Trends en ontwikkelingen

De positie van de gemeente wordt steeds belangrijker. Het Rijk en de provincies decentraliseren allerlei taken naar het lokale niveau. Die vele en vaak nieuwe taken vragen om een goed toegerust ambtenarenapparaat en een efficiënte uitvoering. Mede daardoor is er ook een tendens naar schaalvergroting. Naast de traditionele herindeling werken ook zelfstandige gemeenten steeds meer samen, in gemeenschappelijke regelingen en in nieuwere constructies als het Samen En Toch Apart-model (SETA).

Ook door ontwikkelingen als de veiligheidsregio en de inzet van veel provincies is de druk tot intergemeentelijke samenwerking toegenomen.

De gemeente moet kunnen aantonen dat zij in staat is tot effectief en efficiënt handelen. Periodieke bestuurskrachtmetingen en allerlei *benchmarks* (onderlinge vergelijkingen tussen gemeenten) krijgen steeds meer voet aan de grond. Daarbij wordt nog wel eens vergeten dat niet alles in cijfers uit te drukken valt.

De visie van de ChristenUnie

Met de decentralisatie komen veel taken terecht op gemeentelijk niveau. Dat past bij de visie van de ChristenUnie. De gemeente staat het dichtst bij de burger en voor die zaken die bij uitstek de burger treffen is dit het beste niveau van uitvoering en verantwoording. Het Rijk moet daar ook voldoende middelen voor geven.

De gemeente heeft haar eigen set van taken, waar zij greep op moet kunnen houden. Door schaalvergroting en intergemeentelijke bestuursvormen zien wij vaak de verantwoordelijkheden vertroebelen. Ook herkent de burger zich vaak niet meer in zijn bestuur. De ChristenUnie waardeert de lokale gemeenschappen en hecht waarde aan het eigene van de lokale gemeenschap. Keuzes voor schaalvergroting willen wij voeren gericht op inhoud, kwaliteit, draagvlak en herkenbaarheid. Een herindeling slechts gemotiveerd door de kwantiteit (bijvoorbeeld het aantal inwoners) verdient niet onze steun.

Tegelijkertijd zoekt de ChristenUnie altijd de constructieve samenwerking met omliggende gemeenten, de regio en de provincie. In het kader van de Regiovisie Groningen Assen functioneert de gemeente als een schakelgemeente. Er is op bepaalde terreinen nauwe samenwerking met de gemeenten De Marne en Winsum.

Binnen de lokale overheid zien wij een wijzigende rol van de burge-meester, als zelfstandig bestuursorgaan. De bevoegdheden zijn groot en door de tijd heen verruimd. Zo is de burgemeester lid van het regionaal College, lokale driehoek en veiligheidsregio. Ook kan hij tijdelijke huisverboden en gedwongen opvoedingsondersteuning opleggen. Verantwoordelijkheid vraagt verantwoording afleggen aan een demo-cratisch gelegitimeerd orgaan. Hier ontbreekt het te vaak aan. De ChristenUnie wil dit dan ook veranderen.

Nadere uitwerkingen in Gemeente Bedum

- 1   Inspraak van burger via burgerparticipatie. Wij vinden dat de burger, daar waar mogelijk, over onderwerpen moet kunnen meepraten of meebeslissen.
- 2   De gemeente Bedum kan wettelijke taken naar tevredenheid uit voeren (bestuurskrachtmeting). De ChristenUnie kiest voor een zelfstandig bestaan als gemeente. Geen gemeentelijke herindeling. Maar wel voor samenwerking met andere gemeenten op terreinen waar dat nuttig en mogelijk is
- 3   De gemeente Bedum heeft een e-loket en een zorgloket waar vragen van en diensten voor burgers worden behandeld. De tevredenheid van de burger moet periodiek worden gemeten in een tevredenheidsonderzoek
- 4   De wethouders en raadsleden moeten goed benaderbaar zijn voor de inwoners
- 5   De raadsleden doen actief mee aan de door B&W gehouden dorpenronden
- 6   De gemeentelijke overheid moet controleerbaar en integer zijn.
- 7   De ChristenUnie staat voor een sociale efficiënt ingerichte

- overheid die ruimte geeft aan het particuliere initiatief
- 8 De inzet op maatschappelijk terrein buiten de gemeentegrenzen is slechts bij uitzondering een zaak van de gemeente. Stedenbanden moeten echt een zinvolle bijdrage leveren
- 9 Wij bevorderen dat millenniumdoelstellingen behaald worden zonder te vervallen in bemoeizucht en het voor de burger te willen oplossen. Waar wij zelf aan zet zijn geven wij het goede voorbeeld.

1.2 Veiligheid

Trends en ontwikkelingen

Integraal veiligheidsbeleid krijgt steeds meer aandacht. Denk aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen, de Handreiking Veilig Uitgaan, het Keurmerk Veilig Ondernemen, de Veiligheid-effectrapportage en de wet Bevordering Integriteit in het Openbaar Bestuur (BIBOB), maar ook de aansluiting bij de veiligheidsregio's is een goed voorbeeld.

In toenemende mate staat het landelijk gedoogbeleid met betrekking tot coffeeshops onder druk. Steeds duidelijker wordt de enorme betrokkenheid van de criminele sector bij de drugshandel. En ook de criminele overlast van die drugshandel. Daardoor ontwikkelen zich twee stromingen. De ene stroming is voor sluiting van de coffeeshops. De andere stroming wil de coffeeshops legaal bevoorraden door bijvoorbeeld een gemeentelijke wietplantage.

Bij de drankketen zijn ook twee sporen te herkennen: totale sluiting versus regulering.

Het beleid van de politie is steeds meer afgestemd op kengetallen en landelijk en lokaal aangedragen aandachtspunten. Een onrustige wijk krijgt daardoor extra aandacht, maar zodra de onrust weg is, is ook de extra aandacht weg. Structurele aandacht voor zo'n wijk en preventieve aanpak van de problemen moet dan vanuit de gemeente komen.

Veiligheid is subjectief. Toch verschijnen er steeds vaker veiligheidsmonitors met kengetallen. Deze gegevens zijn goed bruikbaar maar ook een valkuil voor lokaal ad hoc beleid.

Ad hoc beleid moet worden ingezet voor incidenten, het langere termijn beleid moet incidenten voorkomen.

Burgernet, een samenwerkingsverband tussen burgers, gemeente en politie, is een nieuw initiatief om de veiligheid in de woon- en werkomgeving te bevorderen..

De overheid is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Maar ook burgers, zowel individueel als collectief, hebben hierin een rol. Overheid en burgers werken samen aan een veilige en leefbare samenleving, elk vanuit hun eigen verantwoordelijkheden. Dit heeft een concrete uitwerking gekregen naar aanleiding van een aantal incidenten in de kern van Bedum. De plegers van vernielingen zijn gestraft, er is een JOT (Jeugd-opvang-team) opgezet en voor de welwillende jeugd is er een Jeugd-Ontmoetings-plaats in de maak.

De overheid staat voor een duidelijke handhaving van normen en waarden. Vertegenwoordigers van de lokale driehoek (burgemeester, politie en justitie) hebben daarin elk hun eigen taak en zorgen voor een nauwe, efficiënte en doeltreffende samenwerking.

De visie van de ChristenUnie

Ook het voorkómen van normoverschrijdend gedrag is belangrijk. Handhaving en preventie dienen in evenwicht te zijn. Partners in preventie zijn onder andere welzijnswerk, jeugdzorg, onderwijs en gezondheidszorg. Samenwerking tussen al deze partijen is van belang, maar mag niet uitmonden in overleg zonder resultaten. De gemeente kan hierin een (pro-)actieve en regisserende rol vervullen. Integrale aanpak van het veiligheidsbeleid is daarom noodzakelijk. De gemeenteraad kan daarvoor de gewenste kaders vaststellen.

Burgers zijn actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Burgers zijn de oren en ogen van de politie. Overlastgevend en crimineel gedrag moeten daarom blijvend gemeld worden bij de politie. Burgers spreken hun medeburgers aan op ongewenst en asociaal gedrag waarbij hun eigen veiligheid natuurlijk niet uit het oog mag worden verloren. Burgers hebben respect voor hun medeburger, andermans eigendommen en de leefomgeving.

De gemeente kan de inzet van de burgers versterken door een BOA (Buitengewoon Opsporingsambtenaar) in te zetten. Deze is het aanspreekpunt voor de burgers en zo een verlengstuk

van de politie. Aanpak van probleemjongeren: hard als het moet, zacht als het kan. In de aanpak past een eigen ontmoetingsplek voor jongeren.

Voor de ChristenUnie kan er geen sprake zijn van het gedogen van drugs, coffeeshops, drankketen, (illegale) prostitutie en andere situaties die veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Gedogen is geen oplossing, het creëert alleen maar weer nieuwe problemen. De overheid stelt duidelijk wat wel en niet mag en heeft oog voor onderliggende problemen.

Nadere uitwerking in Gemeente Bedum

- 1 De inzet van de politie wordt jaarlijks bepaald door de gemeenteraad aan de hand van een beleidsplan
- 2 Wij maken ons sterk voor meer aandacht van brandpreventie door bewoners
- 3 We bevorderen dat een drankbeleid opgesteld wordt waardoor handhaving mogelijk wordt en uitwassen kunnen worden voorkomen
- 4 We bevorderen dat inwoners aangifte doen van diefstal en schade aan (gemeentelijke) eigendommen.
- 5 We bevorderen dat de schade aan eigendommen wordt verhaald op daders.
- 6 Het inrichten van een Jeugd-Ontmoetings-plaats.

1.3 Financiën

Trends en ontwikkelingen

In onze samenleving lijkt het vaak alsof alles draait om geld. Hoewel de begroting van een gemeente vol cijfers staat, gaat het uiteindelijk niet om die cijfers maar om het verhaal achter de cijfers. Het gaat om het beleid. Beleid maken betekent keuzes maken: waaraan mag hoeveel geld besteed worden? De invoering van de dualisering in het gemeentebestuur in 2002 heeft geleid tot de ontwikkeling van een programmabegroting.

De ruimte voor een eigen gemeentelijk belastinggebied lijkt steeds kleiner te worden. Met het decentraliseren van beleid dient ook de gemeentelijke financiële ruimte te worden aangepast. De laatste jaren wordt bij de controle van de gemeentelijke bestedingen steeds meer aandacht besteed aan de vraag of gelden doelmatig en rechtmatig zijn besteed. De ChristenUnie juicht deze ontwikkeling toe. De gemeenteraad en het College van B&W – en het ambtelijk apparaat – moeten steeds in onderlinge samenwerking alert blijven op deze ijkpunten. Er moet duidelijkheid verschaft worden over gemaakte keuzes en er moet begroot en verantwoord worden op basis van heldere normen.

De visie van de ChristenUnie

Inwoners worden steeds mondiger en vragen verantwoording van de gemeente. De ChristenUnie staat hier positief tegenover omdat het terecht is dat het bestuur in het openbaar verantwoording aflegt. Het gaat over de besteding van *publieke* middelen. Het is de dure plicht van het gemeentebestuur om duidelijk te maken waaraan ze haar geld uitgeeft en hoe dit bijdraagt aan de bloei van de gemeente, zeker in economisch moeilijker tijden.

Nadere uitwerking in Gemeente Bedum

- 1 De ChristenUnie staat positief tegenover het subsidiëren van bijvoorbeeld sportverenigingen, culturele activiteiten en voorzieningen.
- 2 We letten op een goede afweging van ambitieniveau van de gemeente en de hoogte van de gemeentelijke lasten
- 3 We bewaken lange termijn aspecten van de begroting, zoals goede planning van onderhoudsbudgetten, en degelijke investeringsramingen
- 4 Het College doet jaarlijks verslag van de kostendekkendheid van de verschillende heffingen. De gemeenteraad kan haar kaderstellende taak inhoud geven door voor belangrijke heffingen de gewenste dekkingsgraad vast te leggen.
- 5 We vinden dat we naar de burgers transparant moeten zijn over de gemeentelijke financiën.

2 Duurzame leefomgeving

2.1 Ruimtelijke ordening en wonen

Trends en ontwikkelingen

Ruimte is een kwaliteit van ieder leven dat de (bestuurlijke) aandacht waard is. Wonen, industrie, landbouw, natuur en recreatie hebben voor zich ruimte nodig op de Nederlandse kaart. Het is goed om na te denken over het ruimtevraagstuk. Nederland zal zich blijven ontwikkelen. Keuzes die we nú maken, zijn bepalend voor de leefomgeving van toekomstige generaties. Het gaat om een evenwichtige keuze tussen ecologie en economie. Met de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro, op 1 juli 2008 in werking getreden) is het primaat bij gemeenten komen te liggen: decentraal wat kan, centraal wat moet. Gemeenten moeten hun regierol in het ruimtelijke orderingsbeleid oppakken. Op die manier kunnen zij vanuit de lokale samenleving sturing geven aan het ruimtevraagstuk, zowel kwantitatief als kwalitatief. Demografische ontwikkelingen laten zien dat de groep 1-persoons huishoudens sterk zal groeien en tegelijkertijd dat de bevolkingsaantallen niet meer groeien of zelfs dalen.

De visie van de ChristenUnie

De ChristenUnie vraagt aandacht voor de kwaliteit van onze leefomgeving. Lange tijd ging het bij ruimtelijke ontwikkelingen vooral om kwantiteit en dat was ook nodig: er moest gebouwd worden om tegemoet te komen aan de vraag naar onder andere huisvesting en bedrijventerreinen. De recente economische en demografische ontwikkelingen vragen enerzijds aandacht hoe om te gaan met krimp maar ook ruimte om te investeren in kwaliteit door te kiezen voor zoveel mogelijk behoud van het groene buitengebied. Daarom wil de ChristenUnie investeren in bouwen binnen de dorpskernen en zijn we voorstander van meervoudig ruimtegebruik. Uitbreiding is in principe niet aan de orde zolang inbreidingslocaties beschikbaar zijn.

De bijdrage van de gemeente Bedum aan de Regiovisie Groningen – Assen zal op termijn ook zijn opbrengsten hebben in de vorm van geld voor specifieke projecten. We willen de verrommeling van het buitengebied tegen gaan. De ChristenUnie pleit voor landschapontwikkelingsplannen en landschapsfondsen. Ook zijn we een warm voorstander van herstructurering van bedrijventerreinen en clustering in regionale terreinen.

Nadere uitwerking in Gemeente Bedum

- 1 We bevorderen de mogelijkheden van 'bovenplanse verevening': opbrengsten van woningbouw op een nieuwbouw locatie kunnen worden ingezet om het tekort bij andersoortig bouwen aan te vullen.
- 2 Open ruimten zijn onmisbaar: pleinen, groenstroken, parken, speeltuinen en oppervlaktewater. Het zijn de 'longen' van het dorp. We bevorderen de afwisseling tussen bebouwing en open ruimte
- 3 Wij stimuleren 'duurzaam bouwen':
  - A bouwen met duurzame materialen, die op verantwoorde wijze geproduceerd en kwalitatief hoogwaardig zijn.
  - B woningen die klimaatneutraal zijn of zelfs energie 'produceren'.
  - C levensloopbestendigheid van een woning of wijk: mensen kunnen hun hele leven in hetzelfde huis blijven wonen, ongeacht hun omstandigheden (echtpaar, gezin, ouderen, zorgbehoevend etc)
- 4 Via het Provinciaal Omgevingsplan (POP) onderzoeken we met de provincie de mogelijkheid voor aankoop, ontwikkeling en beheer van buitengebied met behulp van provinciale en Europese subsidies.
- 5 De landbouw is op veel plaatsen essentieel als drager van het buitengebied. Tegelijkertijd is deze bedrijfstak in ontwikkeling door schaalvergroting, verbreding (nevenactiviteiten) en verdieping (biologische landbouw). Bij een visie op het buitengebied is het noodzakelijk dat er duidelijkheid komt over het toekomstperspectief van de landbouw, waarbij alle belangen in het buitengebied tegen elkaar zijn afgewogen

2.2 Natuur, milieu en klimaat

Trends en ontwikkelingen

We kunnen er intussen niet meer omheen: het klimaat verandert. Ook al zouden we met directe ingang de uitstoot van CO₂ en andere broeikasgassen drastisch verminderen, dan nog zal de klimaatverandering de komende decennia doorgaan. Het begrip *duurzaamheid* heeft in dit kader een extra dimensie gekregen. Een uiterst belangrijk begrip, maar wel op de juiste manier te gebruiken: niet te veel meer praten en schrijven, aan de slag er mee!

In het licht van de klimaatontwikkeling is energieverbruik een belangrijk thema. Energie labeling van gebouwen, ook al komt het moeizaam van de grond, kan hierin een goede rol spelen. Een andere ontwikkeling die zijn beslag moet gaan krijgen in de komende periode, is de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Binnen de Wabo moeten circa 25 regelingen samen worden gebracht die de fysieke leefomgeving betreffen. Het gaat hierbij om bouw-, milieu-, natuur- en monumentenvergunningen, die gebundeld worden tot Omgevingsvergunning. Deze ontwikkeling kan en moet, mits zorgvuldig voorbereid en ingevoerd, tot een aanzienlijke verbetering van de dienstverlening door de overheid leiden. Op gebied van afval zijn er ontwikkelingen, zoals het nieuwe Landelijk afvalbeheerplan (LAP) 2009-2021, die aanzetten geven tot integraal materiaalketenbeleid (*cradle to cradle*). De doelstelling van gemiddeld 60% hergebruik van het huishoudelijk afval in 2015 moet haalbaar zijn.

De visie van de ChristenUnie

Wij hebben de schepping van onze Schepper ontvangen om deze op een juiste wijze te bebouwen en te bewaren. Dat mag niet op de korte termijn gericht zijn. Ook volgende generaties moeten kunnen voortborduren op door ons ingezette acties. Vanuit ons christelijk geloof, dat ons leert om God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf, moeten wij activiteiten gericht op milieu, natuurbeheer en klimaat ontplooiën.

Met onze naaste wordt niet alleen diegene die wij direct kennen bedoeld. Ook mensen die elders leven (en vaak minder bedeed zijn dan wij) moeten kunnen profiteren van de positieve gevolgen van ons handelen. Een goede verhouding tussen consumptie en milieu is daarbij essentieel. Dat betekent dat ook in financieel mindere tijden een daadkrachtig milieubeleid op peil moet blijven.

Doordat veel milieutaken gedecentraliseerd zijn hebben gemeenten een belangrijke rol bij de uitvoering van het beleid. De gemeente heeft op basis van de Wet Milieubeheer een integraal milieubeleidsplan vastgesteld.

De ChristenUnie staat volledig achter de doelen zoals die zijn verwoord in het klimaatakkoord dat de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk (Ministerie VROM) hebben gesloten:

- Een reductie van de uitstoot van broeikasgassen van 30% in 2020 (ten opzichte van 1990). Hierbij gaat het om zowel CO₂ als de overige broeikasgassen zoals methaan en lachgas.
- Een energiebesparingspercentage van 2% per jaar.
- Een aandeel van hernieuwbare energiebronnen (duurzame energie) van 20% in 2020.

30% CO₂ reductie is op zich vele malen beter dan niets, maar nog altijd vele malen slechter dan het hoogst haalbare: energietransitie (de overgang van fossiele naar duurzame brandstoffen, zoals energie uit zon en wind). Die transitie moet binnen maximaal drie decennia worden gerealiseerd.

Auto's op elektriciteit komen er aan en zijn al verkrijgbaar. Overheidsinstellingen zouden het voorbeeld kunnen geven om hiermee te gaan rijden (mits de stroom wordt afgenomen van een leverancier die 100% groene stroom garandeert).

De ambities liggen hoog, maar zijn niet onuitvoerbaar. Een hechte samenwerking tussen het Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen, woningbouwcorporaties, bedrijven en burgers zal noodzakelijk zijn. Gemeenten vervullen een zeer belangrijke voorlichtende en faciliterende rol in dit geheel. Zij staan immers dicht bij de burger (loketfunctie), maar hebben ook een voorbeeldrol. Tevens vervult de gemeente de rol van vergunningverlener en handhaver.

Veel staat er op papier. Nu de uitwerking nog. Gemeenten moeten lokaal of binnen regionale samenwerking een klimaatactieplan opstellen afgestemd op het (eventuele) klimaatprogramma van de Provincie.

Het apart inzamelen van gft-afval is meestal heel zinvol en (milieu-)rendabel. Het Rijk heeft gemeenten vanaf eind 2008 wel meer vrijheid gegeven om ten aanzien van gft-inzameling af te wijken van de Wet milieubeheer. Bij het inzamelen van oud papier hebben van ouds verenigingen en instellingen een grote rol gespeeld. Deze rol is in onze gemeente van essentieel belang. Daarom subsidiëren wij de prijs van papier zodat het ook voor de verenigingen financieel uit kan.

Zwerfafval is nog steeds één van de meest genoemde ergernissen onder de bevolking. Gemeenten moeten zoveel mogelijk maatregelen nemen om zwerfafval te voorkomen. Blijvende voorlichting hieromtrent is van groot belang. Handhavend optreden is noodzaak.

Nadere uitwerking in Gemeente Bedum

- 1 We bevorderen een heldere voorlichting bij het in werking treden van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het gaat hier om één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu.
- 2 We bevorderen dat het inkoopbeleid afgestemd is op duurzaamheid.
- 3 We bevorderen het informeren en ondersteunen van particuliere woningeigenaren t.a.v. energiebesparende apparatuur. Hierbij valt te denken aan zonnepanelen, zonneboilers, warmtepompen en/of windenergie. Voor agrariërs bevorderen we de mogelijkheid tot energieopwekking
- 4 Wij zijn geen voorstanders van differentiatie in de tarieven voor afval in verband met de kosten van invoering
- 5 We bevorderen via wet- en regelgeving het dierenwelzijn in de gemeente.

2.3 Mobiliteit

Trends en ontwikkelingen

De overheid heeft ten aanzien van het openbaar vervoer forse groeidoelstellingen; voor de trein 5% per jaar. Nieuwe systemen als de Regio-tram bieden bijzondere kansen voor een duurzame verstedelijking gebaseerd op een hechtere band tussen mobiliteit en ruimtelijke ontwikkeling.

Ketenmobiliteit heeft steeds meer aandacht. De OV-fiets speelt hier een grote rol bij.

Voor doelgroepen (meestal jongeren en senioren) wordt het openbaar vervoer goedkoper.

Steeds vaker worden ter bevordering van het OV vrij liggende busbanen en transferia aan de grens van de steden aangelegd.

Het scheiden van verkeersstromen (bijvoorbeeld auto's en fietsen) vindt steeds meer ingang.

In planologische ontwikkelingen wordt steeds meer rekening gehouden met de toenemende vraag aan mobiliteit door alle groepen in de samenleving.

De mobiliteitsvisies van overheden worden steeds beter op elkaar afgestemd en maatschappelijke organisaties zien steeds meer hun verantwoordelijkheid om wezenlijke bijdrages te leveren.

Voor de uitstoot van CO₂ worden er door de Europese Unie steeds strakkere normen geformuleerd.

Op het gebied van veiligheid worden de eisen die gesteld worden aan voertuigen op een steeds hoger niveau gebracht en anderzijds worden er maatregelen getroffen om de verkeersveiligheid op straat te verhogen.

De visie van de ChristenUnie

De overheid moet zorgen voor een goed niveau van infrastructuur voor wonen, arbeid, verkeer en telecommunicatie, zodat burgers economische, sociale en culturele activiteiten kunnen ontplooiën en bedrijven hun werk kunnen doen. De ChristenUnie laat zich leiden door drie criteria: veiligheid (o.a. verkeersveiligheid), milieu (bescherming van Gods schepping: mensen, dieren, groen) en leefbaarheid (lawaaï, CO₂, hoeveelheid groen, etc.). Ruimtelijk beleid legt veelal de basis voor het mobiliteitsbeleid. Hoe integraler deze twee beleidsterreinen benaderd worden, hoe beter. Dit vergt een langetermijnvisie.

Mobiliteit is zowel een groot goed als een probleem (vervuiling, lawaai e.d.). Het is zaak een goede balans te vinden en de (auto)mobiliteitsstromen te beheersen.

Nadere uitwerking in Gemeente Bedum

- 1 Niet alleen de overheid, maar ook de burgers hebben een grote verantwoordelijkheid om bewust met mobiliteit om te gaan, vanwege de effecten op de kwaliteit van de leefomgeving en het ruimtebeslag van wegen.
- 2 We bevorderen dat de OV-reizigersstromen vanuit de 'haarvaten' in dorpen en kernen, goed afgestemd op de hoofdaders van het rail-netwerk van bus of trein (en andersom).
- 3 We bevorderen de scheiding van fietsroutes binnen de gemeente zo veel mogelijk van het overige verkeer
- 4 We streven naar het invoeren van plannen voor een betere luchtkwaliteit voor het beschermen van kwetsbare groepen

2.4 Economie

Trends en ontwikkelingen

Hoe de economische ontwikkelingen in de komende jaren zullen zijn, valt onmogelijk te voorspellen. Naast bedreigingen zoals afnemende bedrijvigheid en toenemende werkloosheid, biedt de huidige economische situatie juist kansen om tot een duurzamere economie te komen.

Mede door de toegenomen scholingsgraad van de beroepsbevolking en de stijging van de kosten van arbeid wordt de Nederlandse economie steeds meer een kenniseconomie. Dat leidt tot een verschuiving van industriële bedrijvigheid naar dienstverlening. Dat heeft zijn weerslag op locaties en inrichting van bedrijventerreinen.

De detailhandel is grootschaliger geworden. Vaak zijn (oude) bedrijventerreinen niet meer effectief en efficiënt ingericht. In de loop van de jaren is verrommeling ontstaan. Herstructurering kan een beter grondgebruik en daarmee een betere bedrijfsvoering voor de ondernemers opleveren. Ondernemers stellen hoge eisen aan het vestigingsklimaat dat in de gemeente te vinden is. Landbouw blijft in Nederland een economische factor van betekenis. De sector heeft bovendien steeds meer oog voor het belang van duurzaamheid en is ook bereid een bijdrage te leveren aan een kwalitatief goed beheer van het buitengebied.

De visie van de ChristenUnie

Werk is een belangrijk middel om de gaven waarmee God de mens gesierd heeft, te ontplooiën. Bovendien draagt werken bij aan het ontwikkelen van een positief zelfbeeld en is het een goed middel om een inkomen te verwerven waarmee voorzien kan worden in de eigen levensbehoeften en die van anderen.

Nadere uitwerking in Gemeente Bedum

- 1 We beschouwen dat het opvoeden van kleine, nog niet schoolgaande kinderen als passend werk voor alleenstaande ouders met gezinsverantwoordelijkheid wordt beschouwd. We stimuleren in die situaties verdere scholing en het aanvaarden van een deeltijdbaan
- 2 Landbouwbedrijven krijgen ruimhartig de mogelijkheden nevenactiviteiten uit te voeren voor zover deze niet ten koste gaan van de kwaliteit van het buitengebied. Zij krijgen ook de ruimte voor een moderne bedrijfsvoering door perceelsvergroting als deze een bijdrage levert aan de verduurzaming van de bedrijfstak
- 3 De ontwikkeling van economisch belangrijke bedrijven wordt gestimuleerd door een goede infrastructuur.
- 4 We realiseren aan de randen van de gemeente voldoende uitloopgebied met een recreatieve functie
- 5 We stimuleren de aanleg van een fietspadennetwerk, evenals de aanleg van wandelpaden.

3 Bloeiende samenleving

3.1 Jeugd, gezin en onderwijs

Trends en ontwikkelingen

Het gezin is de hoeksteen van de samenleving, maar het gezin staat er de laatste jaren in toenemende mate alleen voor. Er zijn gaten ontstaan in de pedagogische infrastructuur: familie, buurt, kerk en andere elementen van de traditionele leefomgeving spelen een steeds kleiner wordende rol en zijn niet langer vanzelfsprekende opvoedingspartners van de ouders.

De visie van de ChristenUnie

Het gezin is de basis van kinderen, ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Maar niet alleen het gezin moet een gezonde basis zijn, ook de directe omgeving waarin kinderen opgroeien en gezinnen functioneren: het sociale netwerk. De ChristenUnie wil zich inzetten voor het versterken van de kringen rond gezinnen. We vinden relaties belangrijk, relaties waarin waarden en normen worden uitgewisseld.

De Centra voor Jeugd en Gezin gaan ouders en kinderen ondersteunen bij het opvoeden en opgroeien. Door de komst van Centra voor Jeugd en Gezin heeft de gemeente een belangrijk middel in huis om werk te maken van preventie en om de zorglijnen kort te houden en adequaat op te treden bij ontsporingen tijdens de opvoeding van de jeugd.

Door een rijk aanbod van opleiding, cultuur en sport kunnen jongeren de vaardigheden en de kennis opdoen die zij nodig hebben in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Scholen moeten alle ruimte krijgen om zich te kunnen richten op hun kerntaak: het geven van goed onderwijs. De opvoedingsverantwoordelijkheid ligt bij de ouders en mag niet worden uitbesteed aan de school of aan andere instellingen rond het kind. Het is belangrijk dat kinderen onderwijs aangeboden krijgen op hun niveau en dat ze een diploma kunnen halen. Het onderwijs dient alle wettelijke mogelijkheden te benutten om spijbelen en schooluitval tegen te gaan.

Ouders (en vooral ook de jongeren) moeten ervan doordrongen worden dat schooluitval veel minder kansen in de samenleving biedt door het ontbreken van startkwalificaties. Lokale samenwerking tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven moet resulteren in een betere aansluiting op de arbeidsmarkt.

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is vooral voor achterstandskinderen van groot belang. Een goede aansluiting van dit taalonderwijs met het vroegschoolse onderwijs (groep 1 en 2 van het primair onderwijs) is van belang. Goede afspraken hierover met het onderwijs zijn belangrijk. Verder kan een gemeente actief de 'doelgroepkinderen' voor dit VVE beleid opzoeken. Dat kan op consultatiebureaus (actief stimuleringsbeleid om ouders aan te moedigen hun kind naar een peuterspeelzaal of kinderopvang te brengen die VVE aanbiedt), maar ook door afspraken met de kinderopvangaanbieders te maken om VVE daar aan te bieden als er kinderen aanwezig zijn die dit nodig hebben. Het Rijk stelt hiervoor geld ter beschikking aan gemeenten.

De problematiek van alcohol- en drugsgebruik, vernielingen en overlast vraagt een integrale aanpak vanuit zorg en repressie. De ChristenUnie ziet jongeren graag gezond opgroeien en zal daarom initiatieven die gezond gedrag stimuleren steunen. Gok-, game-, drugs- en drankverslaving bij jongeren willen we tegengaan. Eenzaamheid onder jongeren is één van de oorzaken van de vlucht naar verslaving. ChristenUnie wil deze vereenzaming aanpakken door het verstevigen van het netwerk rond jongeren.

Jongeren hebben ruimte nodig, de ChristenUnie wil ze die ruimte bieden en daarbij voorzieningen voor de jeugd realiseren. De woonomgeving moet voor jongeren een positieve uitstraling hebben. We pleiten voor gezinsvriendelijke veilige wijken, waar ruimte is om te spelen en te sporten en om elkaar te ontmoeten.

Nadere uitwerking in Gemeente Bedum

- 1 We bevorderen dat de gemeente gezinsvriendelijk wordt (het gemeentelijk beleid gezinsvriendelijk maken, inclusief één-oudergezinnen, door in te zetten op ondersteuning van ouders en op het integraal aanpakken van problemen (dus in het gezin)).

- 2 We bevorderen op een positieve manier het gesprek over opvoeden.
- 3 In 2011 moet in elke gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) operationeel zijn. We bevorderen een operationeel CJG
- 4 We bevorderen een jeugdzorgbeleid dat zich kenmerkt door een goede afstemming tussen betrokken partijen waardoor het kind de zorg krijgt waar het recht op heeft (CJG, Verwijsindex, sluitende aanpak, zorgcoördinatie)
- 5 We bevorderen een Brede School waar de ontwikkeling van de jeugd van 0 – 18 jaar centraal staat. Daarbij gaan we voor samenwerking met alle organisaties maar in het bijzonder met identiteitsgebonden organisaties

3.2 Zorg, welzijn en sociale samenhang

Trends en ontwikkelingen

Binnen de zorg merken we de gevolgen van het 'marktdenken'. Deze zijn lang niet altijd positief. Ontwikkelingen als gevolg van het groeiend aantal ouderen ('verzilvering') zullen ook de komende jaren actueel zijn zoals het vinden van passende woonruimte.

Op dit moment verkeert de wereld in een economische crisis. Een toenemende werkloosheid, het voorkomen dat een jonge generatie 'verloren' gaat en om gaan met een ruime arbeidsmarkt zijn uitdagingen waarmee de sector 'sociale zaken' te maken krijgt.

Daarnaast hebben we te maken met een groei in het aantal sociale regelingen waardoor de toegankelijkheid er voor de burger niet eenvoudiger op wordt. Ook de grotere vraag naar vrijwilligers en de toename van de alleenstaanden stelt ons de komende jaren voor de nodige uitdagingen.

Zowel in steden als op het platteland staat de sociale samenhang onder druk. Op het platteland spelen vooral factoren als bevolkingskrimp, vergrijzing en de vicieuze cirkel van afnemende koopkrachtbinding en afnemend voorzieningenaanbod. In de steden spelen vooral de toenemende pluriformiteit en het uit elkaar groeien van bevolkingsgroepen. In algemene zin vragen de toename van het aantal éénpersoonshuishoudens en meer eenzaamheid om politieke aandacht.

Het in gang gezette proces van individualisering heeft de noodzakelijke sociale cohesie in een samenleving onder druk gezet. Voeg daarbij ontwikkelingen zoals tolerantievermindering, afname van sociale verantwoordelijkheid en betrokkenheid, dan is duidelijk waaraan ook de lokale overheid de komende jaren aandacht moet besteden

De visie van de ChristenUnie

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat er vanuit de overheid aandacht is voor de kwetsbaren in onze samenleving. De Bijbel geeft ons op diverse plaatsen aan dat Christenen oog moeten hebben voor de zwakkere medemens in onze samenleving.

De ChristenUnie zal zich steeds weer sterk maken voor de positie van chronisch zieken.

De overheid dient een nadrukkelijke rol te blijven vervullen waar het gaat om zorg voor onze burgers en inkomensondersteunende maatregelen voor mensen die niet kunnen werken.

Voor de ChristenUnie geldt het gezin als hoeksteen van de samenleving. Daarnaast moeten we ook aandacht hebben voor sterk groeiende groep alleenstaanden.

Sport speelt in onze huidige samenleving een belangrijke rol. Veel mensen genieten van het beoefenen van een sport of het kijken er naar. De ChristenUnie ziet voor de gemeente vooral een faciliterende rol weggelegd. Daarnaast kan de sport een gunstige invloed hebben op het terrein van gezondheid, integratie, bevorderen gemeenschapszin e.d.

Bovendien zijn we trots op het culturele erfgoed in de vorm van gebouwen, stadsgezichten en cultuurlandschappen.

Cultuur is van groot belang voor de samenhang in de buurten en dorpen. Bibliotheken en buurthuizen (verenigingsleven!) moeten gestimuleerd en beschermd worden. De ChristenUnie is van mening dat de overheid in de voorwaardenscheppende sfeer een taak heeft. Telkens dient kritisch de vraag gesteld te worden of een gemeente ook professionele cultuur (in gebouw en accommodatie) moet ondersteunen.

Bewogenheid is een belangrijke drijfveer om als overheid te investeren in onze samenleving. De Bijbel geeft praktische invulling aan die bewogenheid. Omzien naar onze naaste blijft echter een belangrijk speerpunt als het gaat om het samenleven in stad, dorp, wijk of buurt.

In kleine kernen is de sociale cohesie een zeer belangrijk aspect voor de leefbaarheid in die kernen. De ChristenUnie is van mening dat het gemeentebestuur invulling moet geven aan een duurzame samenleving. Te veel wordt een standpunt van een groepering verheven tot een tegenstelling die er naar onze mening niet moet zijn. Zonder onze eigen principes geweld aan te doen, moeten we respect opbrengen voor de ander.

We willen als politieke partij geen inbreuk maken op persoonlijk leven van de burger. Wij vinden het wel belangrijk dat verschillende groepen met elkaar in gesprek komen. Sociale cohesie ontstaat voor ons pas als er sprake is van: samenwerking tussen inwoners van een dorp of wijk, onderlinge solidariteit ervaren wordt en er sprake is van betrokkenheid op elkaar. Wij zijn van mening dat verenigingen en kerken al een belangrijke bijdrage aan sociale cohesie leveren.

Nadere uitwerking in Gemeente Bedum

- 1 We maken het zorg-loket nog meer bekend bij de burgers.
- 2 We bevorderen dat er voorlichting komt over voorkomen en oplossen van schulden in het bijzonder voor jongeren.
- 3 We bevorderen dat er minimaal één mogelijkheid tot ontmoeten is per dorp/buurt
- 4 We bevorderen dat meer jongeren en senioren deel te nemen aan (verenigings)activiteiten
- 5 Stimuleer een integraal beleid op het gebied van welzijn (club- en buurthuiswerk en maatschappelijk werk), integratie, jeugdzorg, veiligheid en sport in relatie tot de brede (buurt)school.